

CIORAN

ÎNDREPTAR PĂTIMAȘ

HUMANITAS

În 1940 (la 12 martie), Cioran începe să scrie *Îndreptar pătimăș*, care va fi ultima (cea de a șasea) carte în limba română. Varianta definitivă — rămasă inedită — este încheiată în 1944. În această perioadă, interesele sale culturale sînt legate cu precădere de literatura română veche, mai cu seamă de scrierile religioase pe care le găsește în biblioteca Bisericii române de la Paris. Trăiește, în tot acest răstimp, ca un «tînăr rentier», într-un oraș pe care-l aseamănă cu Roma decadentei; paginile *Îndreptarului* respiră o voluptate a claustrării în mijlocul unei lumi în care își consumă pînă la epuizare condiția de străin («Fost-a pe St. Michel străin mai străin ca tine?»). La sfîrșitul războiului această viață de marginal își atinge limita, activînd resursele aceluia orgoliu uriaș care nu se poate naște decît pe fondul unei lungi perioade de anonim, de umilință și de așteptare. Autorul celor cinci cărți publicate în România nu este, aici, nimeni. Vreme de un an stă, cîte douăsprezece ore pe zi, asemeni unui funcționar conștiincios, la cafeneaua «Flore», locul de întîlnire al intelectualității franceze. Totul seamănă cu o recunoaștere a terenului înainte de începerea bătăliei. În 1945, pariul cu sine este încheiat: Cioran le va arăta francezilor că poate scrie la fel de bine, dacă nu chiar mai bine decît ei.

